

4136

REGLEMENT
OP HET
SCHUTTEN, ENZ.
VOOR DE
GEMEENTES
VAN
*HILVARENBEEK,
DIESSEN EN RIEL.*

*Te 's*HERTOGENBOSCH,

Gedrukt by H. PALIER EN ZOON, Boek-
verkoopers op de groote Markt 1806.

(3)

REGLEMENT

*Op het Schutten van Paarden,
Runderbeesten, Ezels, Schapen,
Varkens, enz. Mitsgaders tegen
het misbruiken der Gemeentes-
Gronden, Vroentens, Broeken,
Weiden en Heiden, voor de
Gemeentes van HILVAREN-
BEEK, DIESEN en RIEL.*

ARTIKEL I.

Niemand zal, na Publicatie dezes, zyne Schapen mogen laten weiden anders dan op zyn eigen Land, of het gene hy in huur gebruikt, en op de gemeene Heide.

2.

De Schutters of Dienaars der Justitie zullen Eed doen, dat zy niemand in het schutten of by 't calangeren zullen verongelyken of meer afvragen dan het Schutregt of breuke hierna gestatueerd; wordende in zoo verre het 49 Artikel van het Dorps-reglement hier mede gederogeed.

3.

Al wie op een andermans Grond of Erve met zyne Schapen weidende bevonden wordt,

A

op wat tyd van het Jaar, zonder schriftelyk consent of bywezen van den Eigenaar, alsmede, op de Gras-gemeentes binnen de Erve liggende, die zal het Schutregt onderworpen zyn en betalen de pœnaliteiten hierna vermeld.

4.

Door de Gemeentes of Grazen, alwaar geweid mag worden, worden verstaan die Vlakten, welke buiten den cirkel of omtrek der gecultiveerde Landen zyn, maar geenzins de Straten of Wegen tusfchen de Huizen en langs de Erven, wel byzonder op het Marktveld van Hilvarenbeek buiten de publieke Marktdagen. Edoch hiervan exempt, onder Diesfen, de plaatsen genaamd het Groot en Klein Laar, de Gemeente in 't Gyzelseind, het voorste Heiken op de Haaghorst, tot aan de Palen van de groote Heide, mede het achterste Heike op de lange Haaghorst, en de Broekvelden, zoo als dezelve, van alle oude tyden, algemeen gebruikt zyn geworden.

5.

Niemand zal met zyne Schapen in eenige Straten of Wegen mogen komen, dan alleen in den Weg of Straat naar zyne of aan hem gepermitterde Erve is leidende, mede in die wegen welke, direct van de Stal naar de gemeene Heide zyn loopende, edoch geenzins zich mogen ophouden, om langs de kanten of hagen te weiden.

6.

Het zal, ten tyde wanneer de Schapen gewasfchen worden, geoorloofd zyn dezelve zoo lang op de Gemeente te laten loopen, tot datze wederom droog zyn.

Als mede zal niemand zyne Geit of Geiten mogen laten los loopen, tusfchen voorf. wegen of kanten laten weiden, dan alleen dezelve vast hebbende, of aan een paal getuijerd zynde, datze niemands Plantagie, Erve of Tuinen beschadigen.

Niemand zal ook eenige andere Beesten laten loopen of weiden in een andermans Turf, Hooi, Teul, Weiland of Bosfche, of derzelve kanten daar mede doen afweiden, ten zy met fchriftelyk confent (van den Eigenaar of Gebruiker als hier voor kan vertoonen) dan alleen op gepermitteerde Gemeentes Grazen en Heiden als van ouds gebruikelyk is.

Als mede zal niemand langs de Straten of wegen tusfchen de Huizen en Erven met zyne Beesten mogen weiden; hier onder zyn begrepen Paarden, Ezels, Varkens &c. dan alleen met confent van den Schout of een Lid van 't Gemeentebestuur dier plaats, voor een weinigen tyd, tot vervordering zynrer negotie zich mogen ophouden.

Niemand zal op de gepermitteerde Gemeentes te grazen mogen brengen eenig ruijg Vee, of andere befmettelyke hoegenaamde kwalen hebbende, als mede geene Hengften, op de breuke van 21 Stuivers voor ieder Beest, Paard &c. en te verdeelen, boven het Schutregt, als hier na is vermeld.

11.

En op dat het gene voorf. is, exactelyk nagekomen worde, zoo zal het een ieder vryftaan, om Schapen of andere Beesten, welken hy, contrarie aan voorf. gefatueerde, in zyne eigen of gehuurd Land, als mede Gemeentes Gronden, ten bywezen van twee geloofwaardige Getuigen, weidende bevinden zal, te fchutten in de Schutskooi brengen; dit is mede applicabel voor alle vreemde Beesten, en hier voor te mogen eifchen dubbeld Schutregt.

12.

En ingeval eenig Vee, hetwelk men wilde fchutten, door den Eigenaar of Herder van hetzelfde mogte worden ontjaagt, zal niet te min het Schutregt van ieder Beest of Schaap &c. moeten worden betaald, daar en boven fchadevergoeding aan den Eigenaar, referverende verder den dader of daders, naar exigentie van zaken, in regren te vervolgen tot het constringeren en betalen van al hetzelfde.

Zoo het mogte gebeuren, dat de Schutter, Vorster of Dienaar der Justitie, door oogluiking als anderzins, met de Eigenaar der geschutte Beesten composeerde, en alzoo hunnen Eed te buitengaande, zal zoodanige van zynen Post vervallen zyn, en de Composant eene drievoudige Boete, naar evenredigheid der anderzins verschulde Breuken, moeten betalen, en des noods by parate executie intevorderen.

De Schutters, Vorsters en Dienaars van de Justitie worden by deze geauthoriseerd en gelast, om op de contraventien tegen dit Reglement te vigileren, en de Schapen of Beesten &c. alzoo weidende bevindende, in de Schutskooi te brengen, aan den Schout van de gedane Schutting, ten spoedigste, kennis gevende; zullende zy ieder afzonderlyk, op den Eed in den aanvang hunner bediening gedaan, geloof meriteren.

Aanstonds, na de invoege voorsch: gedane Schutting, zal dezelve verplicht zyn, daar van behoorlyke denuntiatio of wete aan den Eigenaar van het Vee te doen, met requisitie, om hetzelfde weer te komen losfen, des noods den Vorster daartoe gebruiken.

En zal dezelve als dan vervallen zyn en betalen moeten het Schutregt, tot twaalf Stuivers voor elk Paard, acht Stuivers voor elk Rundbeest of Ezel, en voor elk Schaap, Geit of Varken eenen Stuiver, mitsgaders de onkosten van assistentie en het regt van Sluiten en Ontsluiten des noods ter taxatie van 't Gemeentebestuur dier Plaats, by zoo verre de gecalangeerde zich met de berekening van 'teen en ander zoude mogen bezwaard vinden.

En de Schutting by nacht, dat is één uur na Zonne-ondergang en één uur vóór Zonneopgang, geschiedende, eens zoo veel, voor zoo verre de Boete of Schutgeld aangaat, boven en behalve de Schadevergoeding door de Eigenaars geleden; 't dubbelde Schutgeld zal mede betaald moeten worden van de vreemde Beesten, Schapen, Paarden, Ezels &c. by den dag geschut zynde, en by den nacht naar rato, boven de schadevergoeding als andere onkosten daarop vallende.

De Eigenaar of Huurder van het geschutte Vee, voor 't ingaan van den nacht, of voor het eindigen van denzelfe, de losfing doende, zal met het voorsch: Schutgeld en onkosten als voren volstaan, boven en behalve het Salaris van den

den Vorster, wegens zyne gedane aanzegging, en de schadevergoeding aan den Eigenaar, door 't geschutte Vee veroorzaakt, des noods ter taxatie van het Gemeentebestuur, zonder meer.

19.

Indien de Eigenaar van het geschutte Vee niet mogte bekend zyn, of dat dezelve, binnen 24 uren na de aanzegging, hetzelfde niet hadde gelost, zoo zal door den Vorster, met voorkennis van den Schout, by Publicatie en Affixie, aan den Volke bekendmaking worden gedaan, met aankondiging, dat het geschutte Vee, na verloop van driemaal 24 uren, tot verhaal der Boete of Schutgeld en verdere kosten, publiek zal worden verkocht.

20.

By aldien de Eigenaar van het geschutte Vee hetzelfde voor de verkooping lost, zal hy volstaan met de betaling van het bepaalde Schutgeld, het gewone salaris van den Vorster voor de gedane aanzegging en publicatie, mitsgaders, voor het oppassen en voeden, binnen 24 uren, voor ieder dag en nacht, van een Paard 12 stuivers, van een Rundbeest en Ezel 8 stuivers, van een Schaap, Geit, Varken 2 stuivers, boven en behalve de Schaeverhaling van den Eigenaar des Lands en onkosten als voren.

21.

21.

Het geschutte Vee, binnen den bepaalden tyd van driemaal 24 uren, in voege voorsch: niet gelost zynde, zal de Schout hetzelve, door den Secretaris, ten overstaan van Schepenen, publiek en voor alle man laten verkoopen.

22.

En zal uit de Kooppenningen moeten betaald worden het Schutgeld, met de onkosten als voren, voeder en bewaargeld, mitsgaders de overmydelijke jura of kosten op het doen der Publicatie en verkooping gevallen, als mede de schade aan den Eigenaar van het Land, door het geschutte Vee, veroorzaakt.

23.

De overschietende penningen zullen ter Secretary worden geconfigureerd, om, door den Eigenaar, aldaar te worden geligt, en, in cas van te kortkoming, blyft den Eigenaar van het Land zyne actie, tot schaeverhaling, tegen den Eigenaar van het Vee gerefereerd.

24.

En op dat een ieder zorge voor zyne Goederen, tot wering der Schutting, behoorlyk te heinen, zal de Schout alle Jaren, binnen de maand April, na voorgegane Publicatie, de Heinschouw voeren, ten overstaan van twee Commisfarissen Decideurs uit het Gemeentebestuur en
den

den Secretaris, langs publieke Wegen, Akkerland, Huizingen, Wei- en Heivelden, daar men van ouds gewoon is de Heinschouw te voeren, en de niet behoorlyk geheinde Erven te boeten, tot vyftien Stuivers voor iedere bevonden Schouw, geheel ten profyte van den Schout.

25.

Niemand vermag Vlas te roten in eenige publieke Vyvers, Bleekkuilen, publieke Stroomen of Rivieren, of in de wateren van een ander, ten ware hy, in het laatste geval, consent van den Eigenaar hadde: op eene boete van drie Guldens.

26.

Niemand zal onder dit Schoutambt, die daar niet toe geregtigd zyn, mogen brengen eenige Byen, Eymen of Bystokken, zonder alvorens zich aangegeven te hebben aan den Burgemeester, en, by zyne afwezigheid, aan een Lid van het Gemeentebestuur van het Dorp, waaronder dezelve, voor dat Saifoen, zullen staan en vliegen, en na alvorens betaald te hebben eenen Stuiver per Stok, ten voordeele van die Gemeente, waar onder zy zullen staan, op poene, dat de Contraventeurs in deze zullen vervallen in eene boete van zeven Stuivers per Stok, te verdeelen als hierna zal worden gemeld.

27.

Ingeval het mogte gebeuren, dat in de Gemeentes Heiden, op afgepaalde en verbodene plaatsen, Turf, Moer, Heifchaal of Vlagzel gestoken of afgevlagt bevonden wordt, zoo zal de Schutter, Vorster of Dienaar der Justitie alzoo vindende, dadelyk daarvan moeten kennis geven, op hunnen gedanen Eed, aan den Schout of iemand der Leden van 't Gemeentebestuur, om alsdan den Turf, Moer, Heifchaal of Vlagzel voor den Armen te laten opladen en weghalen; blyvende des niet te min de overtreders gehouden te betalen de boete, door den Lande daar op gesteld.

Alle Civiele Boetes en pœnaliteiten, hier voren uitgedrukt, zullen verdeeld worden een derde voor den Schout Civiel, een derde voor den Aanbrenger, en een derde voor den Armen ter plaatse daar de calange zal zyn gedaan, en het Schutregt zal zyn ten profyte van dien gene, die de Schutting zal doen, ten ware de Schout Civiel ter assistentie wierd ingeroepen, zal hy daar voor een derde genieten van het Schutregt.

En ten einde hiervan niemand eenige onwetendheid zoude kunnen voorwenden, maar integendeel wete, waarnaar hy zich, ten dezen aangaande,

gaande, moet gedragen, zal dit Reglement, eer het effect fortere, drie achtereenvolgende Zondagen, en vervolgens Jaarlyks op den eersten Zondag in de maand Maart, ten gewonen tyde en plaats, binnen het Schoutambt van Hilvarenbeek worden gepubliceerd: zullende een genoegzaam aantal exemplaren van hetzelfde, ten Gemeenteskosten, worden gedrukt; een of meer exemplaren aan de genen, die met de executie dezes zyn gechargeerd, worden ter hand gesteld; aan elk Ingezeten, of belang hebbende, des verzoekende, onder betaling, worden uitgereikt; en voorts eenige exemplaren aan het Departementaal Bestuur van Brabant worden toegezonden.

30.

De gecombineerde Vergadering van dit Schoutambt reserveert aan zich de magt, om dit Reglement, by latere tyden, te mogen amplieren of altereren, onder approbatie van in des tyds daartoe bevoegde hoogste magt.

Aldus het vorenstaande REGLEMENT conform de Approbatoire Resolutie van 't Departementaal Bestuur van BRABAND, van den 5 November 1805, No. 28, geredigeerd en finaal gearresteerd, ter gecombineerde Vergadering van 't Schoutambt HILVARENBEEK, heden den Een- en dertigsten January 1800 en Zes.

(waren geteekend.)

<i>J. A. Vervoort.</i>	<i>Joseph Anthonise.</i>
<i>C. Naaykens.</i>	<i>G. Damen.</i>
<i>N. Schellekens.</i>	<i>Jan Elings.</i>
<i>J. van Ostden.</i>	<i>Cornelis Prinse.</i>
<i>P. van Poppel.</i>	<i>Daniel Mallens.</i>
<i>F. de Croon.</i>	<i>Bernardus Hermans.</i>
<i>A. J. Lombarts.</i>	<i>J. v. Laarhooyen.</i>
<i>G. Engelen.</i>	<i>M. Huysmans, Secret.</i>

(waren geteekend.)

<i>J. A. Vervoort.</i>	<i>Joseph Anthonise.</i>
<i>C. Naaykens.</i>	<i>G. Damen.</i>
<i>N. Schellekens.</i>	<i>Jan Elings.</i>
<i>J. van Ofsaden.</i>	<i>Cornelis Prinse.</i>
<i>P. van Poppel.</i>	<i>Daniel Mallens.</i>
<i>F. de Croon.</i>	<i>Bernardus Hermans.</i>
<i>A. J. Lombarts.</i>	<i>J. v. Laarhooyen.</i>
<i>G. Engelen.</i>	<i>M. Huysmans, Secret.</i>

